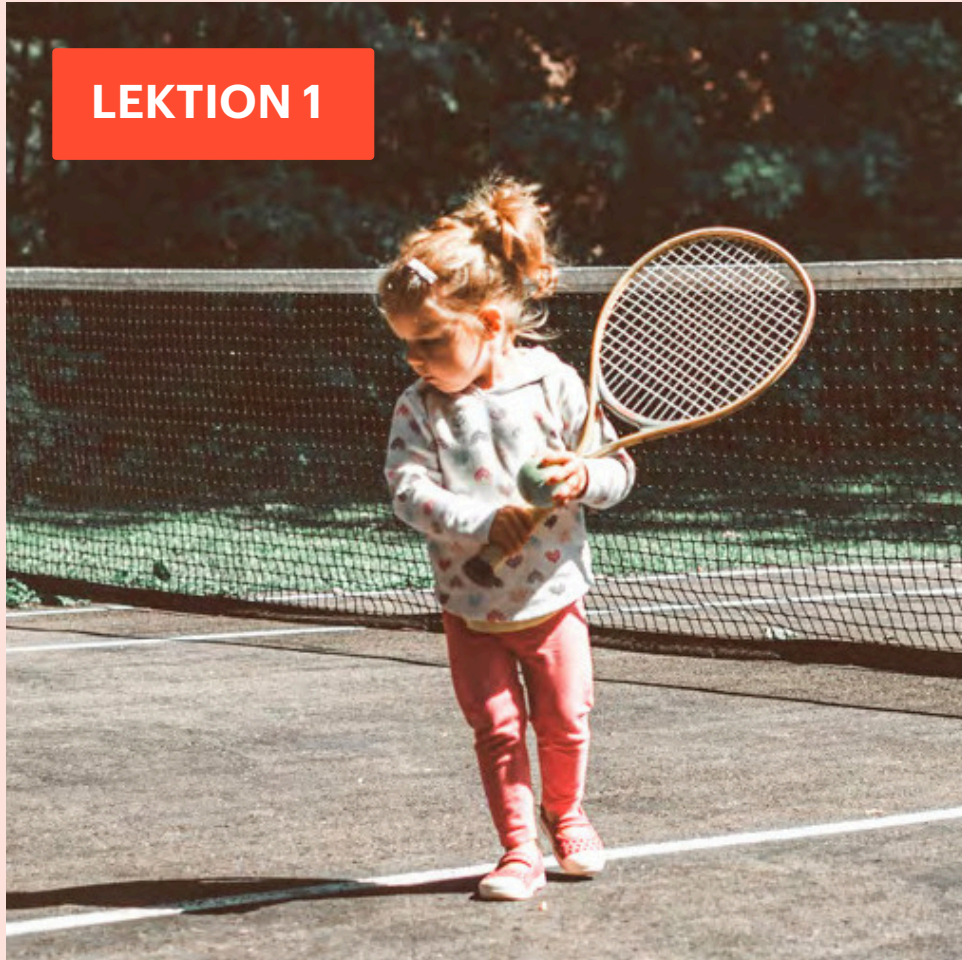


LEKTION 1



Jämställdhet, kön och makt

Syfte och mål med lektionen:

Eleverna ska få en grundläggande förståelse för könsroller/könsnormer och hur de skapas, samt börja reflektera över hur detta påverkar våra liv, möjligheter och relationer.

1. Övning

Vad tänker du på när du hör orden kvinnligt och manligt?

Tänk till exempel på följande teman:

KVINNLIGT

MANLIGT

- FÖREBILDER
- MAT
- KÄRLEK/DATING/FÖRHÅLLANDEN
- ANSVAR/UPPGIFTER HEMMA
- EGENSKAPER
- SPEL
- SKOLA/BETYG
- SEX
- FAMILJ
- POLITIK
- DROGER/ALKOHOL
- FILMER/SERIER
- BROTT/KRIMINALITET
- EKONOMI/LÖN
- BRÅK & KONFLIKTER
- KLÄDER
- JOBB
- FÄRGER
- VISA KÄNSLOR
- SOCIALA MEDIER
- VÅLD
- IDEAL/KROPPSFORM
- STYLING
- SPORT
- INTRESSEN

Vad kom ni fram till?

KVINNLIGT

1. Vad tänker ni spontant när ni ser de här orden på tavlan?

2. Vilka av orden/förväntningarna tror ni är med och påverkar det temat vi ska prata om nu – sex och relationer?

3. Vilken sida har flest positiva ord enligt er?

4. Vilka ord förknippas med att vara den som bestämmer/har makt? Vad tror ni att de orden/ förväntningarna kan innebära för personer som har de respektive könen?

5. Hur tror ni att de här förväntningarna påverkar jämställdheten, i relationer och i samhället i stort?

6. Hur tror ni att de här förväntningarna påverkar vårt mående?

7. Många av orden är en typ av "motsatsord" till varandra, vad tänker ni om det? Förväntas vi vara varandras motsatser tycker ni, och varför tror ni i så fall att det är så?

8. Tycker ni att de här orden stämmer in på alla ni känner av respektive kön?

MANLIGT

Ni har just satt ord på olika normer för kön

Normer = oskrivna regler, ideal och idéer.
Kan till exempel handla om hur man ska vara, leva, se ut.

Något man lär sig, oftast omedvetet.
Föräldrar, släkt, kompisar, media, idoler.

Kallas också för "genus".
Påverkar våra liv, möjligheter och relationer.
Påverkar även samhället och jämställdheten.

Hur vet vi att det inte är något vi föds med?

Normer förändras över tid

Ser olika ut på olika platser i världen

Visste ni till exempel att ...



... kjol och klänningsliknan de kläder används av män i många länder, som t ex Indien, Skottland, Eritrea och Saudiarabien?



... färgen rosa under lång tid ansågs vara en manlig färg, en variant på röd som stod för blod och styrka? Klackskor och strumpbyxor var också manligt.



... hår under armarna inte alltid ansetts okvinnligt? På 30talet sågs ofta Hollywood – stjärnor på bilder som denna.

2. Övning

Jämställdhetsquiz

Hur påverkar normerna jämställdheten?

FRÅGA 1: Hur många länder har aldrig haft en kvinna som statschef?

- 1. 52 länder
- X. 113 länder
- 2. 73 länder

FRÅGA 2: Hur mycket mindre tjänar kvinnor än män under ett års tid?

- 1. 55 000 kr
- X. 88 400 kr
- 2. 17 300 kr

FRÅGA 3: I vilka ämnen har flickor bättre betyg än pojkar i årskurs nio?

- 1. I alla ämnen
- X. I alla ämnen förutom idrott och hälsa
- 2. I alla ämnen förutom idrott och hälsa och matematik

FRÅGA 4: Hur stor andel av dem som dog till följd av skjutvapen 2023 var män eller pojkar?

- 1. 87 procent
- X. 23 procent
- 2. 58 procent

FRÅGA 5: Hur stor andel av all betald föräldraledighet och vab togs ut av pappor 2023?

- 1. 32 procent
- X. 48 procent
- 2. 25 procent

FRÅGA 6: Hur stor andel av alla företagare är män?

- 1. 53 procent
- X. 91 procent
- 2. 72 procent

FRÅGA 7: Hur stor andel av alla låtskrivare i Sverige är kvinnor?

- 1. 50 procent
- X. 21 procent
- 2. 65 procent

FRÅGA 8: Under 2023 anmäldes 24 278 sexualbrott. Hur stor andel av de som misstänks för sexualbrott är män?

- 1. 98 procent
- X. 83 procent
- 2. 75 procent

FRÅGA 9: Hur många procent av alla fotbollstränare på elitnivå är kvinnor?

- 1. 6 procent
- X. 1 procent
- 2. 20 procent

FRÅGA 10: Nio av tio föräldrar sparar pengar till sina barn. Hur mycket sparar de i genomsnitt till sina söner och döttrar?

- 1. Lika mycket
- X. 650 kr till döttrar och 730 kr till söner
- 2. 730 kr till döttrar och 650 kr till söner

Klara? Byt papper med personen/gruppen bredvid, och rätta varandras!

Facit

FRÅGA 1: Hur många länder har aldrig haft en kvinna som statschef?

Rätt svar: X. 113 länder

FRÅGA 2: Hur mycket mindre tjänar kvinnor än män under ett år?

Rätt svar: X. 88 400 kronor

FRÅGA 3: I vilka ämnen har flickor bättre betyg än pojkar i årskurs nio?

Rätt svar: X. I alla ämnen förutom idrott och hälsa

FRÅGA 4: Hur stor andel av dem som dog till följd av skjutvapen 2023 var män eller pojkar?

Rätt svar: 87 procent

FRÅGA 5: Hur stor andel av all betald föräldraledighet och vab togs ut av pappor 2023?

Rätt svar: 1. 32 procent

FRÅGA 6: Hur stor andel av alla företagare är män?

Rätt svar: 2. 72 procent

FRÅGA 7: Hur stor andel av alla låtskrivare i Sverige är kvinnor?

Rätt svar: X. 21 procent

FRÅGA 8: Under 2023 anmäldes 24 278 sexualbrott. Hur stor andel av de som misstänks för sexualbrott är män?

Rätt svar: 1. 98 procent

FRÅGA 9: Hur många procent av alla fotbollstränare på elitnivå är kvinnor?

Rätt svar: 1. 6 procent

FRÅGA 10: Nio av tio föräldrar sparar pengar till sina barn. Hur mycket sparar de i genomsnitt till sina söner och döttrar?

Rätt svar: X. 650 kronor till döttrar och 730 kronor till söner

Fakta vs åsikter

Frågor om jämställdhet och ojämställdhet pratas ofta om som om det vore en åsiktsfråga.
"Men jag tycker att det är jämställt i Sverige, tycker inte du det?"

Sverige har – genom hårt arbete av många som kämpat för det – kommit längre än många andra länder. Men: Det finns tydlig forskning och statistik som visar att det inte är jämställt i Sverige än. Först när människor har samma möjligheter och rättigheter i praktiken, inte bara i lagen, är det jämställt på riktigt.

3. Faktadel

Agenda 2030

FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling



Sveriges 6 jämställdhetspolitiska mål

1.En jämn fördelning av makt och inflytande.

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

2.Ekonomisk jämställdhet.

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

3.Jämställd utbildning.

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

4.Jämn fördelning av det obetalda hem och omsorgsarbetet.

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

5.Jämställd hälsa.

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

6.Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Skolans uppdrag

Skolan ska enligt skollagen och läroplaner förmedla kunskap om jämställdhet och ge alla elever lika möjligheter oavsett kön.